

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. április 3.

Csütörtök.

XXI évfolyam. 27. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szelvényét illető közlemények. Vajna
Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési
pénzek ifj. János Mészáros könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb a petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttör sora 30 fillér.
A hirdetések s nyiltterek díja előre fizetendő.

Wlassics reformjai

A hétnék társadalmi eseményeit Wlassics miniszter rendeletei képezik. Az iskolák ügyének minisztere a magyar társadalmat legszorosabban érdeklő intézmények megteremtésén fáradozik. Egész sorozatát becsátotta ki az oly rendeleteknek, melyek arra hivatják, hogy neveljék a magyar társadalmat, intelligensebbé, fejlettebbé tegyék s felemeljék a nyugoti államok társadalmának színvonalára.

A még fogékony ifjú lélek nevelésével akarja a miniszter a magyartársadalmat nevelni. Ma a gyermek, ha kikerült az iskolából, szinte elveszett a nevelés számára. Akiben nincs annyi eredendő értelmiség vagy akaraterő, hogy maga képezze tovább magát, az értelmileg, mondhatni, elzúlik s azon kárba vész az eddigi tanítás is.

Wlassics miniszter épp az iskolából kikerülő ifjúságot akarja tovább nevelni. Együtt tartja társadalmi intézménnyel az ifjúságot s tanításban, nevelésben részesíti az országosan szervezendő ifjúsági egyletek révén.

Ez nem tanügyi intézménnyel igérkezik, ez már a társadalomnak szól. Nem tanügyi törvények kényszerítik az ifjúságot az egyesületbe, hanem társadalmi szervezés viszi bele az ifjúságot az ily egyesületekbe.

Akkor, amikor a tanító s tanár még hatni tud a gyermek lelkére, jóllehet ezek már nem állanak az iskola kényszerű hatalma alatt, akkor hozza össze a tanító s tanár az ifjúságot egyesületekbe, melyekben aztán a lelkekre való hatás tovább tart. Az ifjúság ambícióját meríti az oktatásokból a további okulásához s az ifjúsági egyesületek révén így egy egész országos szervezet fog előállni, mely szervezet a társadalomnak lesz egy szerve, eszköze.

Képzeli csak el, ezer meg ezer szinte egy irányban vezetett ifjúsági egyesület mily társadalmi és kulturális erő.

Természetesen vidékek, városok s egyének szerint különböző lesz ez ifjúsági egyesület élete. Nem is akar ez életre befolyást gyakorolni a miniszter, szinte teljes autonómiával fog bíjni minden ifjúsági egyesület. Am irányeszmével igenis szolgál a miniszter s ezáltal bebizonyítja, hogy igenis a társadalom egysegítésére törekszik ez egyesületek révén.

Az irányeszme, melyet kitűz Wlassics ez egyesületek számára, az, hogy se felekezeti, se politikai mo-

tivumok nem érvényesülhetnek ez ifjúsági egyesületekben a legcélszerűbb vonatkozásban sem.

A valóban irányeszme, mely büszkén hirdeti azt a szabadelvű elfogulatlan irányt, melynek Wlassics mindig híve volt. Ez irányeszmében ráismerünk a magyar társadalom egyedül lehetséges irányeszméjére. A mit Wlassics követendő gyanánt az ifjúsági egyesületek számára így kiszab, azt kell magunknak is kiszabnunk a társadalom számára. Ifjú-egy városnak, amolyan kisebb társadalmi központja válik majd az ifjúsági egyesületekből. Az ily egyesület felé koncentráliódik majd a figyelem és érdeklődés, hasznos működés folytán vonzani fogja a legkülönbözőbb elemeket. Az ellentétek, melyek az egyes elemek közt vannak, el fognak mosódní s az ifjúsági egyesület felekezettől, politikától mentes centrumában el kell, hogy simuljanak a felekezeti és politikai különbségek s szinte észrevétlenül tömörül majd a ma még felekezetek s politikai állás szerint széthúzó társadalom felekezetiességtől és politikától menten az ifjúsági egyesület köré.

Egyébként e miniszteri renelet nemcsak lényegével, de szövegével méltán eseménynek mondható. Kibontakozva a hivatalos formák nyögéből, lendülettel ajánlja a tanítói kar figyelmébe ezt az intézményt etikai értékeért s a tanítók előtt feltárja azt az erkölcsi értéket, a melylyel az ily egyesületek bírnak.

Az eszme megtestesítését a miniszter tehát a tanítóktól várja. A magyar tanítótság bizonyára meg is felel a várakozásnak. Vajha a tanítói fizetések méltányos rendezése követné e rendeletet! Akkor valóban hiszszük, hogy az eszme meg fog teljesen valósulni.

Kisebb jelentőségű, de jellemző Wlassics egy másik rendelete is, mely a héten került nyilvánosságra. A nagy nyilvánossággal is szorgalomra serkenti az ifjúságot. A hivatalos lapban közzététeti ezúttal Wlassics mindazok nevét, akik bármely iskolát kitűnő eredménnyel végeznek.

A szorgalmas tehetséget így akarja jutalmazni a miniszter. Nem a hiúság becézgetése ez, hanem serkentés a versenyre, buzdítás a haladásra.

Wlassics minisztert e reformtörekvéseiért méltán köszönhetjük. A magyar kultúráért és a magyar társadalomért való ilyen munkálkodás nem halad el nyomtalanul a magyar kultúra és a magyar társadalom felett.

Jelentés a konverzióról. A pénzügyi bizottság a Ház elé terjesztett jelentésében felsorolja a pénzügyminiszter törvényjavaslatában elért pénzügyi eredményeket, (melyek a javaslatban kifejtett intézkedéseknek paragrafusai), azután kifejti, hogy a most végrehajtás alá kerülő konverzió semmiféle megszorítást nem tartalmaz az esetleges későbbi újabb konverziók tekintetében. A pénzügyi bizottság kijelenti, hogy a pénzügyi eredmények főképpen helyezi még azt a sikert is, hogy a törvényjavaslat folytán bizonyos érdekkötések létesül Magyarország és a külföld között, mert alapos kilátásunk van arra hogy a külföld aranyra szóló követeléseit, melyeknek aranyban való visszafizetését most is följánlították egyszerű korona értékre szóló követeléssé változtassuk át. A jelentés kifejti, hogy a javaslat további eredménye az, hogy általa most már a valutarendezés művelete a külföld előtt is lényegében befejezettnek tekintetik. Az időszerűség szempontjából is előnyösnek tartja a konverziót, mert remélhető, hogy a régen érezhető közgazdasági pangás közepette ez a nagy tranzakció nagy lendületet fog adni a pénzpiacnak. A jelentés nyomatékosan kiemeli a, kormánynak a pénzügyi bizottságban tett kijelentését, hogy a beruházásokról kontemplált törvényjavaslatot ez a javaslat nem érinti, mert arra nézve a kormány külön előterjesztést fog tenni. A javaslat a jelentés szerint egy a kincstári, mint közgazdasági érdekek szemmel tartásával van kontemplálva és azért a pénzügyi bizottság változatlan elfogadásra ajánlja ezt a Háznak.

Választási mozgalmak. Az április 16-án Kézdivásárhelyen tartandó képviselőválasztás iránt, bár elég nagy az érdeklődés, nagy mozgalom még egyáltalán nem észlelhető. A pártok egyikő sem tartott még jelölő gyűlést s így természetesen még a korteszkezesek sem indulhattak meg. A szabadelvűpárt azonban már a közeli napokban, legkésőbb e hét végén fog értekezletet tartani a jelölés ügyében. A jelölt személyt ill tőleg azonban a vélemények nagyon eltérők.

A társadalom a gyermeknevelés szolgálatában.

Irta: Tóth Kálmán.

III.

Csak egy pillantást vessünk a gyermek lelkébe s a fentiek igazságáról könnyen meggyőződhetünk.

A gyermek alapján nem rossz s ha a rosszat elköveti ir, ezt sokszor a nélkül teszi, hogy tudná, vajjon rosszat cselekszik-e. Természetesen a korrál belátóbbá lesz a gyermek s ilyenkor nem egyszer nagyon is jól tudja cselekedetének hibás voltát.

Ha ennek dacára úgy cselekszik, a mint nem volna szabad, ez egyedül onnan van, mert hisz senki sincs, aki az utcán vagy más helyen hibás cselekedetére figyelmeztetné, vagy éppen visszataratná annak elkövetésétől.

Avagy végig menne-e a gyermek cigarettázva az utcán, ha tudná, hogy cigarettázni nem szabad s ha tudná továbbá azt, hogy a felnőtt emberek minden tettét, így tehát ezt is figyelemmel kísérik s hogy ha meg nem engedett cselekedetet követ el, azért meg is szőlítják s hibás tettetől szőlít vagy tanítóját értesítik?

Hungarus.

A gyermek, ismétlem, 6—12 éves kora közt még annyira ártatlan s annyira környezetének behatása alatt áll, hogy ha minden oldalról újból és újból azt hallja, mikép ezt, vagy azt tenni nem szabad, annak elkövetésétől végre is tartózkodni fog.

Állításomnak megvilágítása végett tegyük fel, hogy a gyermek pajkosságából valamely ház esengőjét rángatja s azért megszólítják, sőt megkérdik a nevét is s az iskolát, a hová jár. Ha ugyanígy jár másodszor, sőt harmadszor is, vajjon feltételezhető-e róla, hogy tettét ismételni fogja? Tegyük fel azonban ezt a legrosszabbat, akkor is, ha újból és újból s minden alkalommal azt látja, hogy a felnőttek szemé rajta függ, s hogy megrovás nélkül egy cselekedete sem marad, végre is nem az következik-e be, hogy a gyermek rossz szokásával fel fog hagyni?

Lássunk azonban más példát! A gyermek szivar- és cigarettavégeket szed össze az utcán vagy sétatályekek. Azokat csomóba rakja s olykor-olykor egyikre-másikra rá is gyújt. Ezt ez idő szerint megteheti, mert ha csak valamelyik tanítónak nem, ugyan kinek jutna eszébe ezért a gyermeket hibáztatni? Holott ha a felnőttek szemé a gyermekekben a nemzet jövő nagyságának, erősségének s hatalmának tényezőit látna s ott, ahol csak alkalom kínálkozik rá, gondos szeretettel világosítaná fel vagy jobban mondva hozná eszébe a tanítók által már megismertettet azon veszedelmeket, a melyek a dohányzás s még inkább az összeszedett szivarvégek elszívása által érhetik, nem tételezhető fel az illető gyermekekről, hogy a veszedelemtől, s melynek nagyságáról tudomást szereztek jövőben ne óvakodnának.

A gyermek vagy rossz pajtásainak rábeszélése folytán vagy azért, s hogy egy és mást, a mit nélkülöznie kellett, megszerezhesse magának, így pld. hogy narancsot, füget, cukrot és cukorsüteményt ehessék s cigarettát szívhasson, vagy hogy különböző játékszerekre tehessen szert, teszem fel fűtőlőre, kapszlipuskára stb.; végre, hogy sört vagy pálinkát ihassék, a mire sokszor pusztán legénykedésből kerekedik kedve, — születől pénzt lop el. Ha sikerül a lopás s kedvező vágyait megvalósíthatja a lopott pénz által, úgy a lopást újból és újból megismétli. Az is megtörténhetik azonban, hogy otthon nincs pénz s így nincs miből lopni, ilyenkor a gyermek a neki szükségesekeket egyenesen ellopja.

Kell-e mondanom, hogy az ilyen gyermek, ha meg nem akadályoztatik a lopásban, lopási hajlamait az ifju, sőt a férfikorba is átviszi s hogy ezekből válnak rendesen a társadalom azon fekélyei, a kik embertársaik élet- és vagyonbiztonságát veszélyeztetik?

Kérdem azonban, hogy ha a gyermeket mindjárt kezdetben a lopáson rajtakapják, vagy ha látja, hogy a lopott pénzt a felnőttek ellenőrzése miatt nem értékesítheti: vajjon megismételte volna-e a lopást még ezen esetben is?

Biztos vagyok benne, hogy a legtöbb gyermek a mutatkozó akadályok láttára, a még meg nem szokott lopással felhagyna. Sőt még azok is, a kik az első akadályoktól meg nem riadtak, a meg megismétlődő nehézségekkel szemben, a melyekkel a lopott pénz értékesítése jár, végre is elvesztenék bátorságukat s magukba szállva a lopást abbahagynák s örülnének, hogy a tisztesség újára minden baj nélkül visszatérhetik.

A társadalom ilyen nemű ellenőrzése hány olyan jobb sorsra érdemes embert mentett volna meg az erkölcsi bukástól s a teljes elzüléstől, a kinek nem volt más hibája, mint az, hogy gyermeki könnyelműségből eredt néhány lopását siker koronázta s annak gyümölcseit zavartalanul volt alkalma élvezni. Az ilyen ember, ha öt gyermekkorában csak egy szóval is figyelmeztették volna a bűn nagysága, a mit elkövet, a vagy csak sejtette volna is vele valaki azt, hogy bűnös cselekedetéről tudomással bírna, teszem fel, ha azon boltban, hol az első batost vagy koronát váltotta fel, megkérdezik annak idején, hogy mi a neve, kitől s mire kapta a pénzt, vagy a másik helyen, a hol többféle bevásárlást akart tenni füge, narancs, dobány, cukor s egyebekben, nem szolgáltatják ki a kért árucikkeket hanem a helyet szigorúan kérdőre vonják a cselekedet költségei miatt, esetleg pedig megdögvén a nevet s az iskolát a melybe jár, az illető tanítót mielőbb értesítették volna kérdéses növendéke költségeiről: nagyon is hihető, hogy ez az ember a pusztulás, a romlás martaléka vá sohasem vált volna.

Igen ám, — válaszolja erre valaki, — de hát a kereskedő nem ér ám arra rá, hogy a gyermek pénzének eredete felől tudakozdják, vagy ha rá érne is, mint üzletember, a nála vásárló gyermeket szigorú fellépésével csak nem idegenítheti el magától. Én meg erre csak azt mondom, hogy a kereskedők legnagyobb része, ha tudni fogja azt, hogy ellenőrző eljárásával közvérdeteket szolgál s végzetlenül hasznos munkát teljesít, nem fogja sajnálni azt a csekély időt, amit az ily eljárás igénybe vesz. S hiszem, hogy még kevésbé fogja sajnálni azt a pár fillérenyi hasznát, a mit a közügy érdekében tett hasznos cselekedete folytán elveszt.

Igaz, hogy ezt most nem cselekszi meg talán egy kereskedő sem, no de ezt egyedül abban az általános közönyben vagy jobban mondva nembánom-ságban kell keresni, a melylyel a más gyermeke iránt ma a társadalom általában viselkedik.

IRODALOM.

A Magyar Hirlap, mint legfűggetlenebb, semmiféle pártfegyelemnek alá nem vetett organuma a szabad sajtónak, immár teljes tizenegy esztendő óta szolgálja a magyar közönség érdekét.

Ez a szolgálat a legeszményibb, mert egyegyedül hazafias elvek érdekeinek az előmozdítását jelenti.

A Magyar Hirlap jelszava: „A haza minden előtt”. Ehhez képest rendületlenül és megalkuvást nem tűrve harezol minden igaz magyar ügyért.

Írány szabadelvű, és demokrata. A nemzet minden hű fiának egyforma jogaiért küzd folytonosan. Legnagyobb jutalma ehhez képest a szabad magyar nemzet rokonszenve.

Most kezdi meg a Magyar Hirlap Nemirovics Danesenkó hírneves orosz írónak Milliók romjain nagy feltűnést keltett, rendkívül érdekes és becses regényét, amelynek kezdő számain minden új előfizető megkapja.

A Magyar Hirlap páratlanul álló kedvezményekkel is kedveskedik előfizetőinek, amelyek közül a legnagyobb az az ingyen könyvtár, amit karácsonyi ajándékkul küld szót rendes hivoi közt.

Minden előfizető annyi kötet pompás regényt kap ugyanis karácsonyra, teljes díjtalanul, ahány hónapig egyvegyben volt előfizetője a Magyar Hirlapnak, ha mindjárt havonként küldte is be az előfizetés megújítását. Így tehát aki az egész évben hű maradt a laphoz, összesen tizenkét kötetet kap.

Kedvezményes áron, negyedévre 9 kor, 50 fillérrel fizethetnek elő a Magyar Hirlap előfizetői lapokra és az Ország Világ képes heti lapra (12 korona rendes ár helyett).

A legjobb képes gyermeklapot 1/4 évre 1 koronáért rendelhetik meg nálunk és általunk előfizetőink.

A m. kir. állami, valamint a megyei és városi rendőrhatalóságok és a m. kir. esendőség a Magyar Hirlapra és a Rendőri Lapokra (a magyarországi rendőrhatalóságok hivatalos közlönyére) együtt 1/4 évre 8 koronával fizethetnek elő nálunk (a rendes 12 korona ár helyett).

Előfizetéseket elfogad a Magyar Hirlap kiadó-hivatala, Budapest, V. ker. Honvéd-utca 10. sz. a.

A bereczki zendülés.

A következő levelet vettük és adjuk szó szerint:

Tisztelt szerkesztő ur!

A husvéti szent ünnepeket gyászos emlékűvé tette egyes uri embereknek felbujtása folytán és

TÁRCZA.

PIPI.

— Rajzok az életből. —

Minden városnak, községnek van egy vagy két Pipi. Ezek olyan szerencsétlen legények vagy leányok, emberek vagy asszonyok, a kiknek — így szokták mo dani — „egy kerékkel több a kelletténél.” Az ilyen boldogtalan teremtés nyűge a családnak, szűgyene a községnek, megvetett alakja a társadalomnak, gőczpontja a gyermekek illetlen trófiáinak. Az emberiség páriái, kiket mindenki gunyol, mindenki csipked, bánt, bosszant, de azért általában — kedvelt egyéniségek. A legtöbb Pipi esendes butaságban szenved. Nem bánt senkit, békével türi a bántalmazást, iparkodik szabadulni a zaklatások elől; de néha lobbanékony sőt kegyetlen is, ha áldozatát kezei közé kaparinthatja. Emlékező tehetsége — hála Isten — nagyon rövid, azért sértetőit hamar elfeleli s színtoly gyorsan megbékül. . .

A Pipik prosotipusa volt valószínűleg Elizeus próféta Bétel városában, a kit szent küldetése közben rakonezátlan gyermekek kicsufoltak, kiáltozván utána: „Jőjj fel kopasz a hegyre.”

De Isten keményen büntette a rossz gyermekeket, mert két medve rontott elő az erdőből és 42

vásott fiut szétszaggatott, a mint ez az ószövetségi Bibliában oly tanulságosan meg van örökítve rajzban is.

*

Az én szülővárosomnak is volt az én gyermekkoromban három Pipije.

Egy leány és két legény.

Eladó leány volt Kvárik Mária. Szülői tisztességes, de szegény iparosok voltak. A mellett, hogy félkegyelmű volt a szegény, még külön ismertető jegyet is viselt, mert egyik orozája biborpiros színt mutatott. Mihelyt nem ügyeltek rá elég óvatosan, kiosont a lakásból és az utczi gyermekeknek, leginkább a tanulóknak állandó czéggörül szolgált. Szerette a pénzt. Egy krajezárért szívesen megmutogatta öltözetének részeit, sőt néha lábaeszkait is. Szerencsétlen Mária, mit tehetett ő róla, ha nem tudta mit cselekszik?

A másik Pipi: Stramuczki Jáska ezigány legény volt. Rentes foglalkozása a nagy-bőgő hordozásából állott. De egy szivarvéggért vagy egy porció bigóért magára vállalta az ének-művészet produkcióját is. Iskolából jövet hányszor megállottunk a tővárosi „Griff” szálloda előtt, hogy haszontalan időtöltéssel hallgassunk Stramuczki rekedtes énekét:

„Egy kávét ittam én
Nem bírom én kibeszélni,
Hogy szerelmes vagyok én.
La la la la la.

Daloltam eleget,
De már most nem lehet,
Daloljon az a ki
Jobban tud dalolni” . . .

És nyujtotta fekete kezét a megérdemelt és megszolgált jutalomért.

A harmadik Pipi: egy uri család legény fia volt: Zöldi Gyula. Ártatlan, esendos természetű, 35 éves lehetett. Állandóan vizet hordott egy forrásból két edényben. A gymnasiumból jövet majdnem mindig a vár bástyái mellett találkoztunk vele. „Gyula, Gyula, fagyula” hangzott a rossz fiuk kórusa. Ő pedig kényelmesen isette a két korsót a földre s erős reménykedéssel bizva a szülői megtorlásban a gunyolódók felé fordult s így fenyegetőzött: „Várjanak csak diák-fiurak, majd megmondom az édes tatának, vagy a tanárbaezinak.”

Szegény, jó Gyula! Milyen vége lett! Egyszer estefelé elbolyongott. Téli idő volt. Délután olvadt, este felé fagyott.

A nagy trafik előtt az orosz alatti esaternába gurult, a víz csöpögött rá, aztán rá is fagyott s reggel ott találták halva. Szegény, jó Gyula! Akkor azt mondtuk, áldás a családra ez a megváltás, mostani eszemmel azt mondom: áldás volt szegényre — magára . . .

*

Nekünk itt helyben is van egy Pipink.

vezetősök alatt az elvakított néptömeg ugyanarra, hogy jobb és gyengébb érzésű emberek, de különösen nőknek, a dolgok látásától is iszonytató borzalmat és félelmet kellett kiállaniuk. Vérlázító esetnek mondható az, a mit elkövettek húsvét hétfőjén d. u. Bereczkben.

Bereczk főbírója gyűlést hívott össze, hogy az egyes emberek által kért arányosítást megbeszéljék. És mi lett e megbeszélésnek következménye? Az, hogy két ott lévő embert, a kik szintén kérték az arányosítást névszerint Hankó Józsefet és Bara Antait úgy elverték a község-házában, hogy életükhöz kevés remény van. És ekkor a megvadult tömeg, hogy vért látott, még többet akart ontani és házról-házra jártak, hogy gyilkoljanak; éjszakának idején betörték békés polgárok házába és azoknak több tagból álló családját egész halálra rémítették.

Ez így ment egész zavartalanul, mert a kiknek hatáskörükben lett volna a lázongást lecsillapítani, félre állottak s a csendőrség is csak későn lépett közbe. Így telt el borzalmas aggodalmak közt ezen nevezetes éjszaka, hogy másnap újult erővel fogjanak a gyilkoláshoz. Alig, hogy megkondult a harang, húsvét harmadik ünnepén megkezdődött ismét a vérengzés és egy olyan polgártársunkat, a ki nem is volt azok között, a kik kérték az arányosítást névszerint Györgybió Istvánt a templom mellett agyba főbe verték és össze rugdalták s emellett még meg is rabolták és ezen ember-telen tett után Mikó Sándorhoz vonultak s vezetőjük ékes szónoklatai mellett a felbőszített nép, köztük a megvadult asszonyok, a ház ablakait beverték. Majdnem egy óráig tartott a dühöngés s a csendőrség csak szorongva szegyezve tartotta vissza a betöréstől a míg végre vezetőjük és a főbíró felhívására Mikó Sándor egy nyilatkozatot írt alá, melyet a fővezető ur írt meg, hogy visszalépnek az arányosítástól. És ekkor a tömeg élén megindult a főrendező és vezette házról-házra, hogy írják alá a többiek is a kik kérték az arányosítást. Megérkezett akkor a kézdívasárhelyi őrsvezető negyed magával és úgy szintén a tekintetes alszolgabíró ur, a kinek sikerült azzal lecsillapítani a népet, hogy majd alá fogja íratni a többivel is, a kik rémültökbe elmenekültek a községből. A főrendező ur szintén megnyugtatta vérszomjazó csapatját azzal a kijelentéssel, hogy ha 48 óra alatt nem lesz rendezve az ügy, megint itt fogunk találkozni és rendezük tovább.

Itt gyors közbelépésre van szükség és segítségre. Vajna ne késlekednék vele a hatóság. Különböző iszonyu veszedelmek nézünk elébe.

Tudósító.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király Szent István kir. tanácsos, brassói pénzügyigazgatót a rendszerosított illetményekkel a VI. fizetési osztályba sorozott kir. pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— **Elöléptetések.** Az igazságügyi miniszter Harmath Domokos tordai kir. törvényszéki telek-könyvvezetőt a X-ik fizetési osztály első fokozatába, Demeter Gábor Sepsiszentgyörgyi kir. járás-bírói irnokot a X-ik fiz. osztály II-ik fokozatába léptette elő.

— **Kinevezések.** A kézdívasárhelyi kir. törvényszék két nagy szorgalmu díjokat: Bartalis Jánost és Greizing Józsefet az igazságügyminiszter kinevezte kir. törvényszéki irnokokká, és pedig előbbi a kézdívasárhelyi, utóbbit a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez.

— **Új körorvos.** Az alesernátoni körorvosi csoportban Dr. Borbáth Gerő lemondásával megüresedett körorvosi állást választás útján április hó 1-én töltötték be az érdekelt községek képviselői. Nagy szótóbsággal bereczki Dr. Fejér Kálmán, hódmező-vásárhelyi gyakorló orvos választotta meg, a kiben az érdekelt községek, a vármegyei orvosi kar, egy jól képzett, lelkiismeretes, buzgó orvost nyert. A szerencsés választáshoz őszintén gratulálunk.

— **Esküvő.** Kézdívasárhelyi, Benkő Ernő kir. törvényszéki aljegyző Benkő Gyula takarékpénztári főkönyvvezető fia, húsvét másodnapján tartotta esküvőjét Nagyváradon Persz Aranka kisasszonnyal, Dr. Persz Adolf, kir. jogakadémiai tanár bájos és kedves leányával. Az esküvőn a vőlegény családja részéről városunkból is sokan vettek részt s a rokonok, barátok és ismerősök a táviratok özönével halmozták el a kedves ifjú párt, kiknek ez uton is szívből kívánunk teljes boldogságot.

— **A Székely Társaságból.** A kézdívasárhelyi „Székely Társaság” húsvét másodnapján d. u. tartotta a Kaszinóban 14-ik összejövetelét Ince István mérnök elnöksége alatt. Az összejövetelen jelen volt a rokonai körében városunkban időző, Dr. Jancsó Benedek, fővárosi tanár is, kit mint a székely ügyek egyik lelelkesebb harcosát, legalap-sabb ismerőjét a Társaság nevében Ince István elnök melegen üdvözölt. Az üdvözlésre adott szép válasz újabb bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy a székelység egyik hivatott lelkes vezérmunkását bírja Dr. Jancsó Benedekben, vármegyénk e jeles szülöttjében. Az összejövetelnek két fontos tárgya volt. Az egyik a székelyföldi arányosítások ügyére vonatkozott. Az elnök részletesen ismertette a kir. kuriának Körös köz-ség arányosítási ügyében alkotott legújabb döntvényét. Ezt a nagyfontosságú lépést a székely társaságok mindenikével közlő iratban közölni határozta a Társa-

ság. Az összejövetel második fontos tárgya a marosvásárhelyi Székely Társaság egy átiratának tárgyalása volt, melyvel kapcsolatban a kézdívasárhelyi Székely Társaság kimondotta, hogy szükségesnek tartja a „Székely Társaságok Szövetségének” megalkotását s e tekintetben az összes Székely Társaságokat megokolt javaslattal keresi meg. Az összejövetel a Dr. Jancsó Benedeknek megjel-néséért s a tanácskozásokban való részvételéért kifejezett lelkes óvációjával ért véget. A legközelebbi összejövetel április 5-én (szombaton) d. u. lesz a „Koronán”-ban.

— **Zendülés Bereczkben.** Valóságos rémhírek jöttek Bereczkből f. hó 1-én városunkba, hogy ott a közelebről megindult arányosítás miatt véres zendülés tört ki. A tény valójában az, hogy az Elekes Béla kir. táblai bíró vezetése alatt április 19-ére kitűzött arányosítási tárgyalás már napok óta nagy izgatottságot keltett a szegény néposztály körében, mely az arányosítás következtében félt a mindennapi kenyerét s e miatt f. hó 1-ére virradó-lag nagyobb verekedés is történt, 3 embert súlyo-lyan megsebesítettek, úgy, hogy nagyszámu csend-őrséget kellett a kézdí főszolgabíróságnak április 1-én dőlelt kirendelni a további kellemetlenségek megakadályozása, a megbomlott rend és nyugalom helyreállítására. A zendülés el a nép azt akarta elérni, hogy az arányosítástól folyamodókat eziránti kérésük visszavételére reáakényszerítsék s a zendü-lés ennél fogva a folyamodók ellen irányult. A csend-őrségnek egyelőre sikerült ugyan esendőt csinálni, de nagyon félsz, hogy a titokban folyton növekedő elégtelenség az arányosítás ellenében a tár-gyalás napjaitól kezdve pontra fog hágni s ezért rézetünk szerint az illetékes hatóságnak, s mindenekfelett a kormánynak kellene valami féle preventív eljárást alkalmazni itt Bereczkben sür-gősen, s általában az egész Székelyföldön egyelőre fel-függeszteni az arányosításokat. Részletes tudósítás lapunk más helyén.

— **A vigadó-estély kedde este a szó szoros értelmében fényesen sikerült.** Elegáns közönség, pompás műsor, dus bevétel, felséges hangulat: e pár szóban röviden jellemezve. Részletes tudósítás jövő számunkban, mivel most legjobban akarát mellett iszkiszorult.

— **Köszönetnyilvánítás.** Felejthetetlen fele-ségem elhunyt, temetése alkalmából a közönség részéről a részvét oly megható módon nyilvánult, hogy érette megfelelő köszönettel adózni talán so-hasem tudunk. Mégis fogadják a jöleső meglelt rész-vétért szívből fakadó hálánk nyilvánítását az összes testületek, egyesületek, hivatalok és intézetek s kü-lönsőn az oltáregylet, a nőegylet, az árvaházat és menedékházat fenntartó egyesületek s a kovászai ipartestület t. tagjai, azon hó ohajunk kíséretében, hogy őrizze meg a mindenható mindnyájukat ha-sonló súlyos csapástól. Kézdívasárhely, 1902. már-czius 28-án. Welnsreiter György.

KÖZGAZDASÁG.

Kisgazdák szervezkedése gazdakörök útján.

A Magyar Gazdaszövetség által községi gazda-körök létesítése tekintetében megindított mozgalom országsszerte élénk visszhangot keltett. A lelkeszek (felekezeti különbség nélkül), a tanítók, a jegyzők, kik a kisgazdákkal állandó érintkezésben vannak, valamint a földbirtokosok, bérlők és gazdatisztek is díszrendő buzgalommal karolják fel az eszmét s közülük már igen sokan bejelentették, hogy a gazda-kör létesítése érdekében minden lehető megtesznek. Ezen bejelentésekből örömmel tapasztalja a Magyar Gazdaszövetség, hogy vannak a kisgazdáknak őszinte igaz barátai, kik közsök életet nehéz megélhetési viszonyaik közben és sokféle bajaikban önzetlenül támogatni. A nép vezetőkre hivatott férfiak belátják, hogy a kisgazdáknak gyarapítanók kell gazdasági ismereteket, ha a nehéz viszonyok között boldogulni akarnak s szervezkedniök kell érdekeiket szívükön hordozó vezetőik támogatása mellett, ha jogosult ki-vánságaikat keresztül vinni akarják. Most olyan föld-mivelőügyi miniszterünk van, ki a földmivelők jó-voltáért minden megengedhető áldozatot meghozni kész, tehát most a legjobb alkalom van arra, hogy a kisgazdák gazdakörökben szervezkedjenek s ezek útján keressék boldogulhatásuk biztos módjait. A gazdaköri alapszabálytervezet most van munkában s rövid idő alatt mindazoknak megküldhető lesz, kik ezen — földmivelő népköze igen fontos — ügy iránt érdeklődnek. Felvilágosítással szívesen szolgál ezen ügyben s a kisgazdák érdekeit érintő minden más ügyben is Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára Budapest. VIII. ker. Baross utca 10.

Kiadólaputalajdonos: Ifj Jancsó Mózes.

Felolós szerkesztő: Vajna Károly.

Másképp Józsinak hívják.

Kantában szonáció-zámba megy az ő meg-jelenése. Zajjal, lármával fogadják mindenfelé. „Pi-pi” hangzik innen is — onnan is.

Közben a kisebb nebulók meg a bátortalanab-bak bizony húzódnak befelé udvarokba, kapuk mögé.

Első teendője Józsinak az, hogy a kath. is-kolasarkán megáll és jól szemügyre veszi a torony-órát. Ötször-hatszor feltekint a ketyegő huncut-ságra, mintha a mutatók járását tanulmányozná.

Járása ingatag, testtartása himbálódzó, látása bizonytalan. Nem rongyos. Fegyverzete többnyire kódarab, melyet bántalmazója után hajigál.

Ékesszólása nem kielégítő, találékonysága pe-dig minden kritikán alul áll... A kantai piacon egyszer megtámadta egy cigány ember. Erősen a fülebe dörögte, hogy: „Pi-pi”. Ő pedig a helyett hogy védekezett vagy támadott volna, neki iramo-dott és befutott a Dr. Balogh Vendel lakása felé lévő utcába, messze majdnem a patakig s nagyso-kára, mikor már az ellenfél a Török Sándor-féle szeszgyár felé ballagott, kullogott elő buvhelyéről s nagy páthosszal kiáltta ki lelkének keserűségét: „cigány, cigány!” Az meg rá so hederített. En egyszer szóba állottam Pipivel. Adtam neki egy-két krajczárt. Tiszteességes, becsületes, jó fiu. Elég értel-mesen beszélgetett. Megköszönte. Kérdésemre, hogy mit fog vele tenni? oly izólátlan, szinte állati har-gon felkaczagott s válaszolta: „ruhát meg kenyeret, mert én — folytatta — nem iszom el a pénzt mint

más emberek, azért van szép ruhám — büszkén végig tekintett kopottas gunyáján — és kenyerem mindig.”

Legkedvencebb foglalkozása — a mint meg-figyeltem — az, hogy a piacról vagy üzletből jövő eselédányoknak a pakk hordozásban segíthet.

Ezt valóságos delíciával eszeleksi s bár sok családás érte omiatt, nem unja meg a kellemes fog-lalkozást. Egy szó vagy legtöbbször egy bizalmas intés teljesen elegendő arra, hogy a legnehezebb kossarat vagy egyéb terhet hűségeen cipelje.

Társalgása ilyenkor nyájas, beszédmodora ille-delmes s midőn közeledik a ház, hol missiója be-fejezést nyer, azonmórtokban változik át hangulata levertté, szomorúvá. Köszönetben ő ritkán részesül. A kisegített leány nagy hitelt n kirántja kezeiből a portékát s azzal a faképnél hagyja. Ő a kapu be-járóján tul meenni nem mer. Azt gondolom, hogy privát tapasztalatai vannak e tekintetben. Egyszer-kétszer megdörzsöli még kerges tenyerét, be-be te-kint az udvarra, aztán mikor látja, hogy hiába vár megindul ismét bizonytalan útjára.

A világ pedig tovább forog az ő furfangos ke-rekén.

Asbóth Viktor.

Hirdetések.

139—1502. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1901. évi V. 896. számú végzése következtében Dr. Szaesvay Gyula javára alcsernátóni Sylveszter Albert s trsa ellen 255 korona 60 fillér, 86 korona 74 fillér s járulékaik erejéig 1901. évi január hó 16-án foganatosított végrehajtás alkalmával lefoglalt és 3000 K. becsült lovak, tehenek, szénakocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1901. évi V. 896. számú végzése folytán 255 korona 60 fillér, 86 korona 74 fillér tökétkövetelés, ennek megítélt napjától járó kamatai és eddig összesen bíróság már megállapított költség erejéig Alcsernátón községhezánál leendő foganatosítása céljából határidőül 1902. évi április hó 15. ik napjának délutáni 2 órája kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számíttatik.

Kelt K.-Vásárhely, 1902. évi márczius hó 28. napján.

Kakutsi Ádám,

kir. bírósági végrehajtó.

(69. 1—1).

Sz. 8—1902

közpv. jkv.

Hirdetmény.

Alattírt központi választmány ezenel közhírré teszi, hogy a magyar

országgyűlési képviselőház elnökének 2280—1902. számú leirata szerint Benke Gyula Kézdivásárhely város választó kerületének képviselőtől lemondván, az 1906. évig terjedő időre összehívott országgyűlésre küldendő képviselő megválasztása céljából a központi választmány a választás napját folyó 1902-ik évi április hó 16. ára (szerdára) tűzte ki, mely napon a választás Kézdivásárhelyen a városbáza nagytermében reggeli 8 órakor kezdődik.

A választás vezetésére elnökül: Dr. Török Andor polgármester, helyettes elnökül: Nagy Károly árvaházi igazgató, jegyzőül: Lakatos Kálmán városi számvevő, helyettes jegyzőül: Turóczy László könyvkereskedő lettek megválasztva.

Közhírré tesszük továbbá, hogy az 1874. XXXIII. t.-ez. V. fejezetében foglalt rendelkezések szerint.

A választásnál szavazati joggal csak azok bírnak, a kik a Kézdivásárhely városi országgyűlési képviselő választók 1902-ik évi állandó névjegyzékében benn foglaltatnak.

A szavazás nyíltan, élő szóval történik. A szavazót a szavazásnál utasítani, rábeszélni nem szabad; kérdést a választóhoz csak a választási elnök intézhet. A szavazó helyiségben csak a választó küldöttség tagjai a bizalmi férfiak, a közigazgatási tisztviselők, az azonossági tanúk és a szavazásra beszólított választók lehetnek jelen.

A városi tanács 2 tagot és minden képviselőjelölt bizalmi férfait által egy azonossági tanut jelöl ki, a választók személyazonossága igazolására céljából.

Kézdivásárhely város központi választmányának 1902. márcz. 27-én tartott üléséből. (70. 1—1.)

Dr. Török Andor, **Nagy Károly,**
közp. vál. elnök. közp. vál. jegyző

HIRDETÉS

A káson-altizi fehérvízi borvíz-forrás 10 évre haszonbérbe kiadó, értekezni lehet Dávid Gyulánál Kézdivásárhelyt.

Ezen borvíz egyike a székelvöldi ásványvizeknek, mely páratlan a maga nemében, s az 1890. évben lett Dr. Lengyel Béla egyetemi ny. r. tanár által vegyelemzve, ez okból a fehérvízi Szent István-forrás vizét a vizek legjelesebbjei közé sorolta, földes savanyúvíz, dus gazdag kötött szén-sav tartalmánál fogva kitűnő borral, vagy szyluppal vegyítve, hatása mind gyógyszer vese, lép, máj, gyomor, hökhurut, sőt húgyhólyag kövesedésnél különös hatás-sal bír.

(26. 12—12)

ÁROK BALÁZS

el-ő építő iparos Kézdivásárhelyen.

Elvállalok minden szakszerű épületeket és javításokat. Épületek vezetését, akár átlag akár napidíjra, jutányos árak mellett. Elvállalt épületek rajzait teljesen díjtalanul vállalom el. Kérem a mélyen tisztelt építető közönség hazafias partfogását.

Tisztelttel:

Árok Balázs,
építő iparos.

Lakásom a Kovácszerben.

(67. 2—3.)

Kiadó lakás.

Az újton levő lakás, a hol jelenleg Elekes Béla tábla-bíró ur lakik, több évre

(71. 1—3.)

haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet **Bálint Benedek** nével Alsó-Lendván

Budapesti Napló

főszerkesztő:
Vézi József.

Felölő szerkesztő:
Braun Sándor.

Magyarország legnépszerűbb, legkedveltebb, legoliosabb napilapja.

Ujabbán állandó dísz gyanánt magához esatolta

Jókai Mór

egész irodalmi munkásságát.

JÓKAI MÓR-nak

a Budapesti Naplóban most folyik

„A MI LENGYELÜNK”

ezimű regényét már 2 hét mulva történendő befejezése után, tehát az egész regényt

ingyen

megküldi valamennyi előfizetőinek.

Április elején ismét

uj JÓKAI regényt

közl a BUDAPESTI NAPLÓ

„UJ SZÁZAD”

ezimen, amelyet a koszorus író a napokban befejez.

Előfizetés: egész évre 28 kor. (14 frt), félévre 14 kor. (7 frt), negyedévre 7 kor. (3 frt 50 kor.), egy hónapra 2 kor. 40 fillér (1 frt 20 kr.)

A BUDAPESTI NAPLÓ kiadóhivatala.

VIII., József-körut 18.

(63. 3—3.)

Hirdetések olcsó áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Csak **RETHY-féle** fogadjunk el

A valódi Réthy-féle pemetefűczukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszerházakban

apható:

Kézdivásárhely
Kovács Ferencz
gyógyszertárában.

(179. 7—7)

Ny. ifj. Jancsó M.-nél Kézdi-Vásárhelyt.